

Tjänsteutlåtande

Näringsliv- och utvecklingsavdelningen

Daniela Balladares

Datum 2022-05-17

Dnr KS 2022/ 0xxx

Till Kommunfullmäktige

Reviderad strategi och handlingsplan Alkohol, Narkotika, Dopning, Tobak och Spel (ANDTS)

Sammanfattning

I budget 2022 gavs i uppdrag att uppdatera ANDTS-strategin för att tydliggöra kommunens nollvision mot droger. Uppdraget ska återrapporteras senast 31 augusti 2022.

Regeringen har föreslagit en ny samlad strategi och handlingsplan för arbetet mot ANDTS. I samband med detta revideras och uppdateras även Österåkers kommun styrdokument för att följa den nationella strategin, men med lokala anpassningar. Den nationella strategin har ett huvudmål och sju delmål i arbetet mot ANDTS. Fokus ligger på ett jämlikhet- och jämställdhetsperspektiv samt ett barn- och ungdomsperspektiv.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

1. Anta en uppdaterad strategi med tillhörande handlingsplan för Österåkers kommuns förebyggande ANDTS-arbete med visionen om ett Österåker fritt från narkotika och dopning, med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol, spel om pengar och tobaks- och nikotinprodukter.
2. Budgetuppdrag 28 i budget 2022 anses därmed återrapporterat.

Bakgrund

I budget för 2022 lyfts betydelsen av trygghetsskapande åtgärder. Droghetsproblematiken har under senare år varit ett aktuellt område för kommunen, där flera samordnade insatser har genomförts, både främjande och förebyggande och den senaste bedömningen är att problemet har minskat

Tjänsteutlåtande

något. Kommunens ambition är dock större än så. Kommunstyrelsen fick därför i uppdrag att, i samarbete med berörda nämnder, uppdatera den strategi som finns i arbetet mot bland annat droger, Alkohol, Narkotika, Dopning, Tobak och Spel (ANDTS) – En samlad strategi för Österåkers kommun och tydliggöra att Österåker har en nollvision mot droger. Uppdraget ska återrapporteras senast den 31 augusti 2022.

Forskning visar på många samband mellan olika typer av substansmissbruk. Exempelvis har personer med riskabla alkoholvanor en högre risk att ha använt cannabis de senaste tolv månaderna, en högre risk att ha riskabla spelvanor och högre risk att vara daglig rökare eller snusare jämfört med personer som inte har riskabla alkoholvanor. Det finns liknande samband för personer som använder tobak dagligen och för personer med riskabla spelvanor. Sambanden är också tydliga för personer som använt cannabis de senaste tolv månaderna. Det finns också tydliga samband mellan alkohol och våld, både i offentlig miljö och för våld i nära relationer. Personer som har ett spelmissbruk är också överrepresenterade när det gäller att utsätta, eller själv utsättas, för våld i nära relationer. Vanligt är även att det förekommer samsjuklighet som en kombination av riskbruk eller missbruk med psykisk ohälsa och/eller olika neuropsykiatriska diagnoser. Detta är en särskilt utsatt grupp som behöver prioriteras i det drogförebyggande arbetet men även när det gäller insatser och behandling.

I propositionen för den nya nationella strategin föreslås ett övergripande mål för ANDTS-arbetet:

”Ett samhälle fritt från narkotika och doping med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och spel om pengar samt ett minskat bruk av tobaks- och nikotinprodukter.”

De tidigare sex fastställda mål har utökats med ytterligare ett mål för att skydda barn och unga.

De sju nationella målen för ANDTS-arbetet är:

1. Tillgång till alkohol, narkotika, dopningsmedel och tobak ska minska.
2. Barn och unga ska skyddas mot skadliga effekter orsakade av alkohol, narkotika, dopning, tobaks- och nikotinprodukter och spel om pengar.
3. Antalet barn och unga som börjar använda narkotika, dopningsmedel och tobak eller debuterar tidigt med alkohol ska succesivt minska.
4. Antalet kvinnor och män samt flickor och pojkar som utvecklar skadligt bruk, missbruk eller beroende av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak ska succesivt minska.
5. Kvinnor och män samt flickor och pojkar med missbruk eller beroende ska utifrån sina förutsättningar och behov ha ökad tillgänglighet till vård och stöd av god kvalitet.
6. Antalet kvinnor och män samt flickor och pojkar som dör och skadas på grund av sitt eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak ska minska.
7. En folkhälsobaserad syn på ANDTS inom EU och internationellt.

Den nya nationella ANDTS-strategin har sin utgångspunkt i ett jämlikhet- och jämställdhetsperspektiv samt ett barn- och ungdomsperspektiv.

Förvaltningens slutsatser

Utifrån den nya nationella strategin och uppdraget i budget 2022 har ANDTS-strategin reviderats

Tjänsteutlåtande

och uppdaterats. För att konkretisera strategin har även handlingsplanen uppdaterats. Den övergripande nationella strategin har anpassats till Österåkers kommuns förhållanden och brutits ner för att anpassas kommunens invånare och verksamheter.

Arbetet ska utgå från ett jämlikhet- och jämställdhetsperspektiv samt ett barn- och ungdomsperspektiv. Särskilt sårbara grupper ska särskilt beaktas i arbetet mot ANDTS.

Den uppdaterade strategin med tillhörande handlingsplan har beretts i den sociala preventionsgruppen.

Bilagor

1 Alkohol, Narkotika, Doping, Tobak och nikotin samt Spel om pengar (ANDTS). En samlad strategi och handlingsplan för Österåkers kommun 2022-2026

Staffan Erlandsson
Kommundirektör

Kristina Eineborg
Näringsliv- och utvecklingsdirektör

Ulf Palmgren

Säkerhetschef

Digitala Signaturer